

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Johannis Segeri Weidenfeld De Secretis Adeptorum Sive Usu Spiritus Vini Lulliani Libri IV

Weidenfeld, Johann S.

Londini, 1684

87. Aqua fortis Isaaci

[urn:nbn:de:bsz:31-96282](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-96282)

XVIII. G E N U S.

Menstrua mineralia simplicia ex sale Harmoniaco vegetabili, & acidis non tingentibus.

87. Aqua fortis Isaaci Hollandi,

Cap. 122. 1. oper. min. pag. 397. Vol. 3. Th. Chym.

Conficies aquam fortem ex sale armoniaco & sale nitro ana, ac salnitrum in pulverem siccum siccabis. Tum probè sal armoniacum inter pulverem salis nitri intermiscere; ità ut bene inter se permixta sint, ac incorporata unum in altero. Tum destillanda pone, nec receptaculum strictè ad rostrum luta, antequam destillare incipiat. Nam si initio receptaculum ad rostrum alembici lutas, spiritus sylvestres ventosi insunt materia, qui receptaculum disrumperent, sed cum aliquantisper destillavit, luta intrepidè rostrum, atque Aquam secundum artem destilla.

Annotationes.

Præter Acetum Philosophorum datur sal harmoniacum, sub cuius nomine latefcit vini phil. spiritus omnium menstruorum radix, concentratus utpotè, exsiccat in Arido, & in sal mirabile sublimatus. De hoc sale non communi sale armoniaco, in Acidis communibus non tingentibus dissoluto, hoc præsens tractat Genus. Ex communi etiam sale armoniaco superius quidem confecimus menstrua philosophica, mediante Aceto philosophico, sive Acido cum spiritu vini phil. mixto. Hujus autem generis menstrua illis fortiora sunt, cum vini phil. spiritus sublimatus in
sub-

sulphur vel mercurium vegetabilem, melior redditur, scilicet vel Alkali, vel Arido quodam olim fixato acuat, hinc Acido dissolutus, nobilius etiam præbet menstruum. Isaacus in Recepto nostro sal harmoniacum veget. cum tantundem salis Nitri commiscet, ut in subsequenti destillatione sal vegetabile solvatur in acido minerali salis Nitri. Quoniam autem solutio hæc, ob subitanæ oleosi & Acidi effervescentiam, nimis periculosa sit, ideo receptaculum strictè ad rostrum lutare non ausus est. At cum similis fervor habeatur in destillatione communis salis armoniaci & salis Nitri, probandum nobis est, Isaacum per sal armoniacum, intellexisse non commune, sed philosophicum. Quod primò probamus ex menstrui usu, de quo Isaacus ita: In aqua confecta salem tuum solve & in balneo pone, alembico vitreo superimposito: Nec balneum magis accendas, quam ut manum tuam in eo ferre possis, ac receptaculum rostro admodum solidè agglutina. Et supra in alembico erit pusillum foramen, ei infundibulum vitreum impone, per quod denuo alia aqua fortis infundi possit cum opus est. Ac balneum in eo calore retine, quo dictum est antè, die nocteque; cumque vides aquam tuam fortem ad tam parvam pervenisse (destillando) quantitatem, sicut erat, cum solveres in ea solem, (recentem aquam fortem affunde) & finas sensim destillare diem ac noctem ex balneo. Cumque iterùm spissescit, rursùm Aquam fortem materiæ superfunde, modis omnibus ut antè dictum. Id ter itera, semper aquam fortem recentem superfundens. Tertiò vero liberè siccum (ad siccitatem) destilla. Tum sine corpus illud refrigerare, ac receptaculum à rostro tolle, ac cera solidè obtura. Alembicum ab olla aufer. Ac tum sume drachmam aut scrupulum ex olla, materiæ, ac ollæ vitreæ inde, ac Aquam communem destillatam superfunde, ac super fornacem colloca in testa cum cineribus, & aqua illa ad semihoram bulliat. Tum finas sponte refrigerare, & stare finas diem unam & noctem, & pulvis in fundo vasis subsidet. Aquam effundas sensim supernè, ac Aquam reliquam super igne tepido evaporabis, ita ut pulvisculus tuus siccus fiat. Cum vero siccus fuerit, exime, ac laminam argenteam candefacito, ac paululùm tui pulvisculi laminæ candenti superjicito: ac sedulò vide an pulvis non fumet, ac si fumare videris cave tibi à fumo, fumus enim te enecare posset, &c. Pag. 397. ejusd. Vol.

Tum

Tum materiam tuam, *pergit cap. 124.* aut pulverem tuum ei (*sublimatorio*) inde, & tum magnum & lotum alembicum superimpone, & solidè luto operi, ita ut certus sis nullos spiritus lutum penetrare posse. Sunt enim adeò subtiles spiritus ut tibi scribi non possent. Nam si spiritus penetrarent, tuque aërem reciperes, moriendum tibi esset. Ac luta ingens receptaculum ad rostrum alembici, ac lutum illud ubique probe finas siccescere. Tum ignem fornaci subjice, primum ignem admodum pusillum, ac aliquoties per gradus ignem auge, donec materia tua sursum sublimare incipiat, quod igne pusillo fiet. Cumque materiam ascendere vides, sedulo adverte, ut ignem eodem statu retineas, ut admodum leniter sublimet, quod facile fiet, nam materia sublimatur & ascendit igni admodum pusillo. *pag. 402. ejusdem Volum.*

Aurum in hac Isaaci aqua forti dissolutum, & una vel altera vice cohobatum, deinceps aqua communi ablutum adeò redditur volatile, ut igne admodum pusillo etiam ascendat in sublimatum venenosissimum; idem si præstet quispiam tam facili methodo cum communi Aqua Regis ex sale armoniaco & nitro confecta, istum non indigere hujus generis menstruis dicemus; ast commune sal armoniacum ad ejusmodi præstanda esse insufficienti, vel Chymia vulgaris Tyrunculi dudum fuere experti.

Præter hujus menstrui usum, Ecomia salis harmoniaci, quæ communi ejusdem nominis minimè conveniunt hujus menstrui probant excellentiam. Nunc docere volumus, inquit, quomodo & qua ratione, animam, corpus & spiritum simul conjungemus, ut in se invicem ingrediantur. Nam contrariorum congregatio esse non potest ut simul maneat sine medio, (quod in superioribus vocaverat sal armoniacum aut Aquam siccam. Cap. 146.) Cape exemplum à tinctoribus qui pannos tingunt, &c. ita se res cum nostro lapide habet. Quamvis corpora rite præparavimus, animam & spiritum: Nisi in se invicem ingrediantur, neque jam, neque ullo unquam tempore simul manebunt sine medio aquæ sicca. Jam dilecte, ubinam nunc Aquam illam reperiemus? Nam Geber ait: Aqua nostra non est aqua nubium. Aristoteles inquit: Aqua nostra est aqua sicca. Hermes ait: Aqua nostra ex sordida ac fetida menstrualia materia colligitur. Danthynus dicit: Aqua nostra invenitur in veteribus stabulis.

stabilis è latrinis ac fetidis cloacis. Ac Morienus: Aqua nostra crescit in montibus ac vallibus, ac stolidi verba ista non intelligunt, & putant mercurium esse; non est mercurius, est aqua sicca, quæ ingredi facit & congregare omnes spiritus minerales, animam & corpus, atque ubi ea congregavit, recedit ab illis, ac fixa simul manere finit. Atque hæc aqua reperitur in omnibus rebus quæ in mundo sunt. Nam nisi hæc aqua esset, frustra lapidem efficere niteremur. Nam quo pacto efficeremus ut nostræ materiæ præparatæ alia in aliam ingrederetur? Quemadmodum Pharmacopolæ herbas suas simul congregant, eodem modo facere debemus, sive in vegetabili, animali aut minerali ad opus perfectum faciendum, aut quintam Essentiam, ex rebus singulis distinctis Aquam siccam habere debemus. Itaque in rebus omnibus aqua sicca inest ut seipsæ perfectas efficiant. Ideò Galenus ait: Res omnes suam propriam habent medicinam ad lapidem conficiendum sive in minerali, animali aut vegetabili, absque ullarum rerum peregrinarum additione. Quare cum lapidem conficere volumus, aut ullam fixationem, conjunctionem illam aqua nostra sicca facere debemus, sicuti de Tinctore & Pharmacopola dictum est. Ideò sit, mi dilecte, ut tam multi in errores incidant, quod naturam non intelligant nec sequantur: Idcirco tibi de Tinctore & Pharmacopola mentionem feci ut per eam rationem rudem, naturam intelligas, ut tua ipsius mente capias nullam conjunctionem absque medio fieri posse. Quare omnia opera quæ supra habentur proba sunt, sed duo illa ibi non nominantur, spiritus videlicet atque aqua sicca, pondera ac congregatio, in quibus ars nostra tota consistit. Quare te adjuro, ut secretum istud nunquam patefacias nam huic omnis ars quæ in orbe est, inclusa est, ac brevi tempore ac exiguo labore opus perfectum faciendum. *Cap. 147, 148, 149. 2. oper. min. pag. 524, 525. Vol. 3. Theat. Chym.*

Ripleus eandem Aquam descripsit hoc modo.